

Тоцька С.І.

Запорізький національний університет

РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ У М. МЕЛІТОПОЛЬ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ (ЛИСТОПАД 2013 – ЛЮТИЙ 2014 РР.)

У статті здійснено спробу всебічного аналізу подій Революції Гідності в місті Мелітополь Запорізької області в період з листопада 2013 до лютого 2014 рр. Місто Мелітополь, як і багато інших міст України, стало учасником подій, що увійшли в історію як Революція Гідності. Хоча протести тут не мали такого масового характеру, як у великих містах, Мелітополь відіграв важливу роль у загальноукраїнському русі за демократію, європейську інтеграцію та зміну влади. Зокрема, нами висвітлено, досліджено та проаналізовано такі ключові аспекти: перебіг подій Євромайдану у м. Мелітополі під час Революції Гідності; масштабність руху і вимоги мітингувальників протиборчих сторін; реакція населення на трагічні події лютого 2014 р.; Антимайдан у м. Мелітополі. Нами було виділено 3 етапи перебігу подій Революції Гідності у м. Мелітополі: 1 етап (листопад-грудень 2013 р.) характеризується поодинокими закликами до протистоянь зі сторони Євромайдану через соціальні мережі, простежується реакція населення, з закликами до зборів, на трагічні події розгону київського Євромайдану у листопаді 2013 р.; 2 етап (грудень 2013 – січень 2014 рр.) – перші мітинги та протистояння між представниками Євромайдану та Антимайдану, під час цього періоду Революції Гідності у м. Мелітополі спостерігаються наймасштабніші мітинги та протести між протиборчими сторонами, Антимайданівці намагаються психологічно та фізично тиснути на представників Євромайдану; 3 етап (кінець січня – лютий 2014 рр.) перемога сил Євромайдану у м. Мелітополі, Запорізькій області та Україні в цілому. Зроблено висновки щодо специфіки перебігу подій Революції Гідності на території м. Мелітополі (листопад 2013 – лютий 2014 рр.) Зроблено висновки щодо специфіки перебігу подій Революції Гідності на території м. Мелітополя (листопад 2013 – лютий 2014 рр.).

Ключові слова: Революція Гідності, Євромайдан, Антимайдан, мітинги, віче, протести, м. Мелітополь, Запорізька область.

Постановка проблеми. Актуалізація дослідження полягає в розумінні специфіки та особливостей подій Революції Гідності на території м. Мелітополя Запорізької області протягом листопада 2013 – лютого 2014 рр. В умовах активної фази російсько-української війни маємо актуалізувати питання, що стали ключовими у боротьбі за становлення проєвропейської позиції України та захисту національних інтересів й державності. Вивчення подій Революції Гідності на регіональному рівні, зокрема і в м. Мелітополі, є ключовим для розуміння всієї складності та різноманітності руху за проєвропейські зміни в Україні протягом листопада 2013 – лютого 2014 рр. Розглянуто м. Мелітополь, як частину південного сходу України, де традиційно сильними були проросійські настрої, проте було продемонстровано унікальний (проєвропейський) перебіг подій під час Революції Гідності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні дослідження подій Революції Гід-

ності на регіональному рівні, зокрема у м. Мелітополі Запорізької області, є важливим і актуальним завданням для українських науковців. Існує низка наукових робіт, присвячених загальноукраїнському контексту подій Революції Гідності, серед яких варто виділити доробки Б. Глозов та Н. Сидоренко [1], А. Колодій [6], А. Киридон [5], Ю. Шведа [12], Г. Турченко та Ф. Турченко [8, 11]. У роботах Г. Турченко та С. Тоцької «Революція Гідності у Запоріжжі: хроніка подій (листопад 2013 – лютий 2014 рр.)» [9] та «Революція Гідності у м. Бердянськ Запорізької області (листопад 2013 – лютий 2014 рр.)» [10] відображено регіональний контекст подій Революції Гідності у м. Запоріжжя та м. Бердянську. Отже, події Революції Гідності у м. Мелітополі ще не стали предметом окремого ґрунтовного наукового дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є характеризувати та проаналізувати події Революції Гідності у м. Мелітополі Запорізької області протягом листопада 2013 – лютого 2014 рр.

Виклад основного матеріалу. У листопаді 2013 р. мешканці м. Мелітополя, як і в багатьох інших містах України, активно реагували на події Євромайдану, що відбувалися у м. Києві. Мелітопольці рішуче виступали проти дій влади та підтримували проєвропейський курс розвитку країни. 21 листопада 2013 р. в місті зібрався Євромайдан під гаслом «Ні капітуляції – ні кроку назад». Це було вираженням протесту проти політики тодішньої влади та підтримки європейських цінностей і демократичного розвитку України. Колишній мер Мелітополя В. Єфименко публічно закликав до активної участі в мітингу через соціальні мережі та наголошував на необхідності захисту незалежності та свободи України. Його заклик: «Ні капітуляції – ні кроку назад!» був спрямований на об'єднання громади проти можливих поступок і загроз з боку Росії [2].

29 листопада 2013 р. у м. Мелітополі відбувся Євромайдан, організований у відповідь на жорстокий розгін студентів на Майдані Незалежності в м. Києві. Зібралося близько трьох десятків небайдужих громадян, які висловили протест проти дій влади. Вони підняли державні прапори та разом виконали гімн України, демонструючи солідарність із тими, хто боровся за європейське майбутнє України в столиці. 4 грудня 2015 р., через два роки після цих подій, у Мелітополі відбувся мітинг на згадку про Євромайдан. Цього разу акція мала ще й благодійну мету – учасники зібрали 2072 гривні, які передали на потреби української армії [4].

Події, які розгорталися у м. Мелітополі в грудні 2013 та лютому 2014 рр., ознаменувалися своєрідним розколом містян на представників Євромайдану а Антимайдану. Організація Антимайдану і активізація проросійських сил у м. Мелітополі стали важливою частиною політичної та економічної кризи міста, області, країни. Зібрання, 4 грудня 2013 р., під гаслом «Ні розколу України!» відбувалося на тлі боротьби двох протилежних таборів – проєвропейських сил, які підтримували Євромайдан, та проросійських, що активно виступали проти. Характерною рисою зібрання була участь молодих людей, які нагадували «тітушок» – сумнозвісних найманців, які використовувалися для насильницького придушення проєвропейських протестів. Це були не поодинокі випадки, адже залучення «ті тушок» і працівників бюджетних установ для підтримки Антимайдану вказувало на організовані зусилля зі сторони проросійських політичних сил. Відбувалися поїздки на Антимайдан до Києва посадов-

ців, наприклад, голови Мелітопольської районної ради Ю. Єсипенка, а також медиків і освітян. Крім цього, мітинги на підтримку проросійських позицій, що часто збирали переважно людей похилого віку, супроводжувалися антагоністичною риторикою проти Євромайдану, зокрема через використання гасел про «фашизм» та «колонізацію», що часто ставали засобом дискредитації проєвропейських сил. Хоч Мелітополь і не був центром Революції Гідності, події в місті відображали загальнонаціональну боротьбу між двома політичними і світоглядними векторами, яка на той час охопила Україну. Сутички між учасниками Євромайдану та Антимайдану вказували на глибокі розбіжності у поглядах серед громадян [2].

Починаючи з 1 грудня 2013 р., в м. Мелітополі розпочалися регулярні мітинги на підтримку проєвропейського курсу, які відбувалися майже щотижня. Перший такий мітинг зібрав близько 300 учасників на центральній площі міста біля пам'ятника Т. Шевченку. Учасники тримали державні прапори України, прапори Європейського Союзу та «Правого сектору», а їхні гасла відображали невдоволення протиправними діями уряду В. Януковича та прем'єр-міністра М. Азарова. Мітингувальники голосно засуджували репресивні дії влади, скандуючи «Банду геть!», «Зека геть!», «Не чіпайте наших дітей!» та «Ми за цивілізовану Україну!». Зібрання проводили місцеві політичні партії та громадські організації, такі як «Удар», «Батьківщина», «Свобода» та «Партія Зелених», які відігравали активну роль в організації протестних заходів. Протягом грудня 2013 року подібні мітинги продовжувалися майже кожні вихідні. Вони мали однаковий формат і підкреслювали прагнення громади до змін та європейського майбутнього, виражаючи солідарність з учасниками Революції Гідності в м. Києві [3].

2 грудня 2013 р. у м. Мелітополі на площі Перемоги відбулася чергова акція протесту проти насильницького розгону київського Євромайдану. Ця акція, як і інші подібні зібрання по всій країні, відображала настрої частини населення, які засуджували жорсткі дії влади. Цікавим моментом цих зборів стала розмова між пенсіонеркою та учасниками акції. Жінка, не вірячи, що молодь може добровільно стояти на холоді, підозрювала, що їм за це заплатили. Водночас вона висловила байдужість до того, який курс обере Україна, адже її більше хвилювали пенсійні виплати та ціни. Така позиція пенсіонерки ілюструє розподіл думок у суспільстві того часу: для старшого покоління важливішими були матеріальні питання,

тоді як молодь прагнула змін і підтримки європейських цінностей. Наступного дня, 3 грудня, на акції «Євромайдан-2013» зібралося вже близько 200 людей, які виступали на підтримку київського Євромайдану та проводили паралелі з Помаранчевою революцією. Учасники акції критично ставилися до проросійських політиків та вбачали в їхній авторитарній політиці загрозу для демократичних ідей і національних інтересів [4]. 9 грудня 2013 р. у м. Мелітополі відбувся мітинг, на якому зібралося близько 400 людей, що виступили проти місцевої та обласної корумпованої влади. Основною вимогою мітингувальників була відставка президента В. Януковича, що було одногосло підтримано всіма присутніми. Протестувальники активно скандували гасла, серед яких виділялося: «Навіть собаки втомилися від «смотрящих»». Це гасло символізувало загальне невдоволення місцевими «смотрящими» – неофіційними представниками влади, які контролювали корупційні схеми. Події 9 грудня стали свідченням того, що мелітопольці підтримували загальнонаціональні та обласні протести, демонструючи прагнення до змін і європейської інтеграції України. Мітингувальники засуджували насильницькі дії влади, зокрема жорстокі дії «Беркуту» щодо мирних протестувальників, особливо студентів та дітей. Вони виступали проти «злочинного режиму» В. Януковича та М. Азарова, вимагаючи справедливого покарання винних у політичних репресіях, імпічменту президента та негайних перевиборів усіх рівнів влади. Окрім опозиційних сил і студентів, на мітингу були присутні й представники громадськості, включаючи захисників прав тварин, які привели на акцію своїх чотирилапих «делегатів» [2].

Події грудня 2013 р. у м. Мелітополі стали частиною загальноукраїнського Євромайдану, коли містяни рішуче висловлювали підтримку європейському майбутньому. Зокрема, 10 грудня 2013 р. кілька військовослужбовців з Мелітопольського батальйону поліції, відправлені до Києва для підтримання порядку, втратили свідомість через суворі умови – погане харчування і неналежне транспортування. Ці правоохоронці зі складу військової частини № 3033 були розміщені разом із «беркутівцями» в спортзалі школи, де їм доводилося спати на спортивних матах. 22 грудня 2013 р. біля пам'ятника Т. Шевченку у м. Мелітополі зібрався черговий мітинг, на якому протестувальники виступали проти уряду В. Януковича й М. Азарова. Акція об'єднала представників бюджетних установ, місцеві осередки політичних партій («Удар», «Свобода», «Батьківщина») та зви-

чайних мешканців міста. Цікаво, що серед присутніх були не лише прихильники Євромайдану, але й деякі прихильники Антимайдану. Про реальний стан справ на київському Майдані розповіли місцеві активісти, які особисто побували в столиці: О. Ревенко, О. Булгаков і О. Гайсумова. Мітинг 22 грудня мав кілька символічних моментів. Одним із них була реконструкція поховальної процесії, де в імпровізованій труні лежали уособлення корупційних схем, продажних судів, програми В. Януковича, пенсійної та медичної реформ. Ця труна, обв'язана синьо-жовтими прапорами, символізувала «смерть» старого корумпованого режиму. Мітингувальники, несучи її, скандували популярні гасла Євромайдану, такі як «Слава Україні! – Героям слава!» та «Банду геть!», виконували гімн України. Також того дня відбувся символічний референдум, на якому 395 мелітопольців одностайно проголосували за відставку президента Януковича, демонструючи рішучість місцевого населення в підтримці змін і європейської інтеграції. На мітингу було зібрано 2839 гривень 17 копійок, а також теплі речі й картки для поповнення мобільних рахунків. Частина коштів (500 гривень) була зібрана підприємцями Центрального ринку [3].

У січні 2014 р. мелітопольці продовжили активно долучатися до проєвропейських мітингів, демонструючи підтримку Євромайдану. Однією з важливих подій стала всеукраїнська акція «Україна – це я», яка відбулася 7 січня 2014 р. у м. Мелітополі. Метою акції було консолідувати суспільство навколо ідеї захисту кордонів України та підтримки суверенітету. На головній площі м. Мелітополя зібралося близько 350 людей, які несли державні прапори, скандували патріотичні гасла, такі як «Слава Україні!» і «Україна понад усе!». Учасники акції також збирали теплі речі та кошти для підтримки протестувальників на київському Майдані. Наприкінці січня 2014 р. у м. Мелітополі розпочався процес декомунізації, який символізував бажання відмовитися від радянського минулого. Однією з перших знакових подій став демонтаж пам'ятника В. Леніну. Цей акт був здійснений невідомими, що стало сигналом для змін у суспільстві. 11 лютого 2014 р. пам'ятники В. Леніну також було демонтовано в селах Біленьке та Новослобідка Мелітопольського району. За інформацією місцевої Самооборони, ці пам'ятники були зруйновані настільки, що не підлягали відновленню. Правоохоронці шукали винних, проте протягом 2014 р. їм не вдалося знайти відповідальних за демонтаж. Ці події не лише підтримували загальноукраїнський рух

Євромайдану, але й відображали глибокі зміни в свідомості населення м. Мелітополя та Запорізької області, що прагнуло європейського майбутнього й позбавлення від радянських символів [2].

19 лютого 2014 р. у м. Мелітополі планувалося провести позачергове засідання сесії міської ради, проте через загострену соціально-політичну ситуацію в країні воно не розпочалося. Засідання було перенесено на 21 лютого 2014 р., але навіть цього дня не вдалося зібрати достатню кількість депутатів (28 із необхідних 30). На порядку денному було звернення до президента В. Януковича з вимогою припинити кровопролиття в країні. 21 лютого 2014 р. було організовано депутатські збори, де обговорювали події, що відбувалися на Майдані у м. Києві. Більшість учасників засуджували насильницькі дії проти євромайданівців, зокрема застосування зброї та жорстоке поводження з активістами Євромайдану. У результаті зборів депутати висловилися за проведення дострокових президентських виборів, зміну зовнішньополітичного курсу через Всеукраїнський референдум, повернення до Конституції 2004 р. та заборону діяльності ультраправих формувань. Того ж дня біля будівлі міської ради м. Мелітополя відбувся мітинг Євромайдану. До протестувальників вийшов тодішній мер Мелітополя А. Чаппа, який намагався відповісти на запитання від представників Євромайдану. Проте мітингувальники вимагали від нього скласти повноваження через його членство в Партії регіонів. А. Чаппа заявив, що не збирається змінювати свої політичні переконання, стверджуючи, що вступив до Партії регіонів ще тоді, коли вона була в опозиції, і не вважає це приводом для каяття [4].

23 лютого 2014 р. у м. Мелітополі на площі Перемоги відбулося велике зібрання представників Євромайдану. Ця подія була присвячена пам'яті Героїв Небесної Сотні, які загинули під час трагічних подій у м. Києві. На Майдані представник місцевої політичної організації «УДАР» О. Булгаков тричі прочитав молитву «Отче наш», а присутні вшанували загиблих хвилиною мовчання. Важливим символічним моментом був залп із мисливських рушниць, організований на честь полеглих. Під час мітингу, протестуючі несли синьо-жовті стяги, прапори Європейського Союзу, а також квіти, які поклали до підніжжя пам'ятника Т. Шевченку. Біля пам'ятника розмістили військову каску та унітаз, як символ корумпованості й боягузтва режиму В. Януковича, який на той момент уже втік з країни. Цей акт став виявом глибокого презирства до старої

влади та її прихильників, особливо тих, хто підтримував Митний Союз і проросійські настрої. Протистояння не обмежалося лише мирним зібранням. Одночасно з Євромайданом у Мелітополі зібралися представники Антимайдану. Проросійські налаштовані учасники стали напроти євромайданівців. Найбільшу напругу викликали молодики у спортивній формі, які провокували патріотів, розмахуючи проросійськими плакатами та вигукуючи принизливі слова, називаючи євромайданівців фашистами й бандерівцями. Однак завдяки втручання тогочасної міліції вдалося уникнути відкритого зіткнення між протидіючими сторонами [3].

Символами мелітопольського Євромайдану стали сестри Ніна, Валентина та Зоя Саламатови. Вони приєдналися до протестів після побиття студентів у Києві в листопаді 2013 р. і залишалися активними учасницями протесту. У 2015 р. вони були нагороджені званням «Обличчя мелітопольського Майдану» [2].

Наприкінці лютого 2014 р. у м. Мелітополі була створена місцева Самооборона, яка взяла на себе патрулювання міста в нічний час для підтримання безпеки. Це об'єднання мало на меті запобігти кровопролиттю та розбійним нападам, що було надзвичайно важливим у період загострення ситуації в країні [3].

Варто виділити активну роль в організації мелітопольського Антимайдану у 2013–2014 рр. та участь у подіях так званої «Русской весни» протягом березня-травня 2014 р. Зауважимо, що після втечі В. Януковича з України, К. Уманець поїхала до Росії, а пізніше, після початку повномасштабного вторгнення, повернулася до Мелітополя для підтримки місцевих колаборантів. К. Уманець в умовах Революції Гідності брала активну участь у пропагандистських заходах, відродженні радянських символів та спробах подальшої підтримки російської влади через залучення місцевого. Створення відео та проведення мітингів з червоними прапорами, а також спроби популяризувати ідею «братніх народів» і «визволення» російськомовного населення – це частина російської стратегії дезінформації та маніпуляції громадською думкою на окупованих територіях, впроваджуваних у тому числі за сприяння К. Уманець [4].

Активною прихильницею та однією з організаторок мелітопольського Антимайдану була Т. Дюніна. З даними ЗМІ, спочатку вона не цікавилася політикою, але з початком Революції Гідності та російської агресії проти України, її поведінка та погляди кардинально змінилися. Активістка

підтримувала проросійські наративи у соцмережах, таких як «ВКонтакте». Т. Дюніна не тільки публічно підтримувала сепаратистські рухи, але й брала участь у сприянні діяльності ДНР/ЛНР, що призвело до відкриття кримінальних проваджень проти неї відповідно до статей 110 та 258-3 Кримінального кодексу України [3, 4].

Висновки. З 21 листопада 2013 р. Україну охопив Євромайдан, який у січні 2014 р. переріс у Революцію Гідності – масовий рух за європейську інтеграцію та проти корумпованого режиму В. Януковича. Жителі м. Мелітополя, як і вся Україна, активно долучилися до цього руху. Як і в інших регіонах України, головними вимогами були європейська інтеграція, подолання корупції та відставка проросійського президента В. Януковича.

Проте, зауважимо, що у м. Мелітополь була присутня проросійська орієнтація частини місцевого населення у тому числі через політичний вплив партій, які підтримували проросійський курс. Це значно ускладнювало організацію та масовий характер проєвропейських акцій у місті. Проте наявність навіть невеликого, спонтанного Євромайдану свідчила про те, що не всі у місті

підтримували союз з Російською Федерацією. У багатьох містах, де проросійські настрої були сильними, Революція Гідності викликала серйозне протистояння між проєвропейськими та проросійськими силами, що часто призводило до конфліктів. Незважаючи на ці виклики, ключовим моментом було те, що в таких містах, як Мелітополь, активні громадяни продовжували відстоювати ідеї європейської інтеграції.

Таким чином, можемо виділити 3 етапи Революції Гідності у м. Мелітополі: 1 етап (листопад-грудень 2013 р.) характеризується поодинокими закликами до протистоянь зі сторони Євромайдану через соціальні мережі; 2 етап (грудень 2013 – січень 2014 рр.) – перші мітинги та протистояння між представниками Євромайдану та Антимайдану, під час цього періоду Революції Гідності у м. Мелітополі спостерігаються наймасштабніші мітинги та протести між протиборчими сторонами, Антимайданівці намагаються психологічно та фізично тиснути на представників Євромайдану; 3 етап (кінець січня – лютий 2014 рр.) перемога сил Євромайдану у м. Мелітополі, Запорізькій області та Україні в цілому.

Список літератури:

1. Глотов Б., Сидоренко Н. Реформування системи організації державної влади в умовах глибокої політичної кризи. Київ. Державне управління та місцеве самоврядування, 2014. 196 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2014_2_3
2. Інтерв'ю С. Тоцької з учасником Революції Гідності у м. Мелітополі А. Турубаром, 1986 р.н., м. Мелітополь. 27.10.2021 р.
3. Інтерв'ю С. Тоцької з учасником Революції Гідності у м. Мелітополі О. Іваненко, 1974 р.н., м. Мелітополь. 19.12.2022 р.
4. Інтерв'ю С. Тоцької з учасником Революції Гідності у м. Мелітополі С. Сердюк, 1953 р.н., м. Мелітополь. 19.12.2022 р.
5. Киридон А. Євромайдан / Революція Гідності: причини, характер, основні етапи. *Історична пам'ять*. 2015. Вип. 33. С. 17–32.
6. Колодій А. Феномен Майдану в контексті пошуку моделі врядування в Україні. Київ : Стило, 2014. 244 с. URL: www.kennan.kiev.ua/Library/Agora/Agora13.pdf
7. Снайдер Т. «Українська історія, російська політика, європейське майбутнє». Київ : Дух і літера, 2014. 200 с.
8. Турченко Г. Історична наука і сучасна гібридна війна Росії проти України. *Zaporizhzhia. Historical Review*. 2016, Том 1, № 46. С. 295–301.
9. Турченко Г., Тоцька С. Революція Гідності в Запоріжжі: хроніка подій (листопад 2013 – лютий 2014 рр.) *Zaporizhzhia Historical Review*. 2021, № 57. С. 139–147.
10. Турченко Г., Тоцька С. Революція Гідності у м. Бердянськ Запорізької області (листопад 2013 – лютий 2014 рр.). *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. 2024. Том 35 (74) № 1. С. 99–104.
11. Турченко Г., Турченко Ф. Проект «Новоросія»: 1764–2014. Ювілей на крові. Запоріжжя : ЗНУ, 2014. 158 с.
12. Шведа Ю. Революція Гідності у контексті загальної теорії соціальних революцій. URL: http://zaxid.net/news/showNews.do?revolyutsiya_gidnosti_u_konteksti_zagalnoyi_teorii_sotsialnih_revolyutsiy&objectId=1301345 (дата звернення: 26.01.2014).

Totska S.I. REVOLUTION OF DIGNITY IN MELITOPOL, ZAPORIZHZHIA REGION (NOVEMBER 2013 – FEBRUARY 2014)

The article attempts to provide a comprehensive analysis of the events of the Revolution of Dignity in the city of Melitopol, Zaporizhzhia region, in the period from November 2013 to February 2014. The city of Melitopol, like many other cities in Ukraine, became a participant in the events that went down in history as the Revolution of Dignity. Although the protests here were not as widespread as in larger cities, Melitopol played an important role in the nationwide movement for democracy, European integration and change of government. In particular, we highlighted, researched and analysed the following key aspects: the course of Euromaidan events in Melitopol during the Revolution of Dignity; the scale of the movement and the demands of the protesters of the opposing sides; the reaction of the population to the tragic events of February 2014; Anti-Maidan in Melitopol. We have identified 3 stages of the Revolution of Dignity in Melitopol: Stage 1 (November-December 2013) is characterised by isolated calls for confrontation from Euromaidan through social networks, the reaction of the population, with calls for meetings, to the tragic events of the dispersal of Kyiv Euromaidan in November 2013; Stage 2 (December 2013 – January 2014) – the first rallies and confrontations between representatives of Euromaidan and Anti-Maidan, during this period of the Revolution of Dignity in Melitopol. The largest rallies and protests between the opposing sides are observed in Melitopol, and the Anti-Maidan supporters try to put psychological and physical pressure on the Euromaidan representatives; Stage 3 (late January – February 2014) – victory of the Euromaidan forces in Melitopol, Zaporizhzhia region and Ukraine as a whole. Conclusions about the specifics of the events of the Revolution of Dignity in Melitopol (November 2013 – February 2014) Conclusions about the specifics of the events of the Revolution of Dignity in Melitopol (November 2013 – February 2014).

Key words: Revolution of Dignity, Euromaidan, Anti-Maidan, rallies, assembly, protests, Melitopol, Zaporizhzhia region.